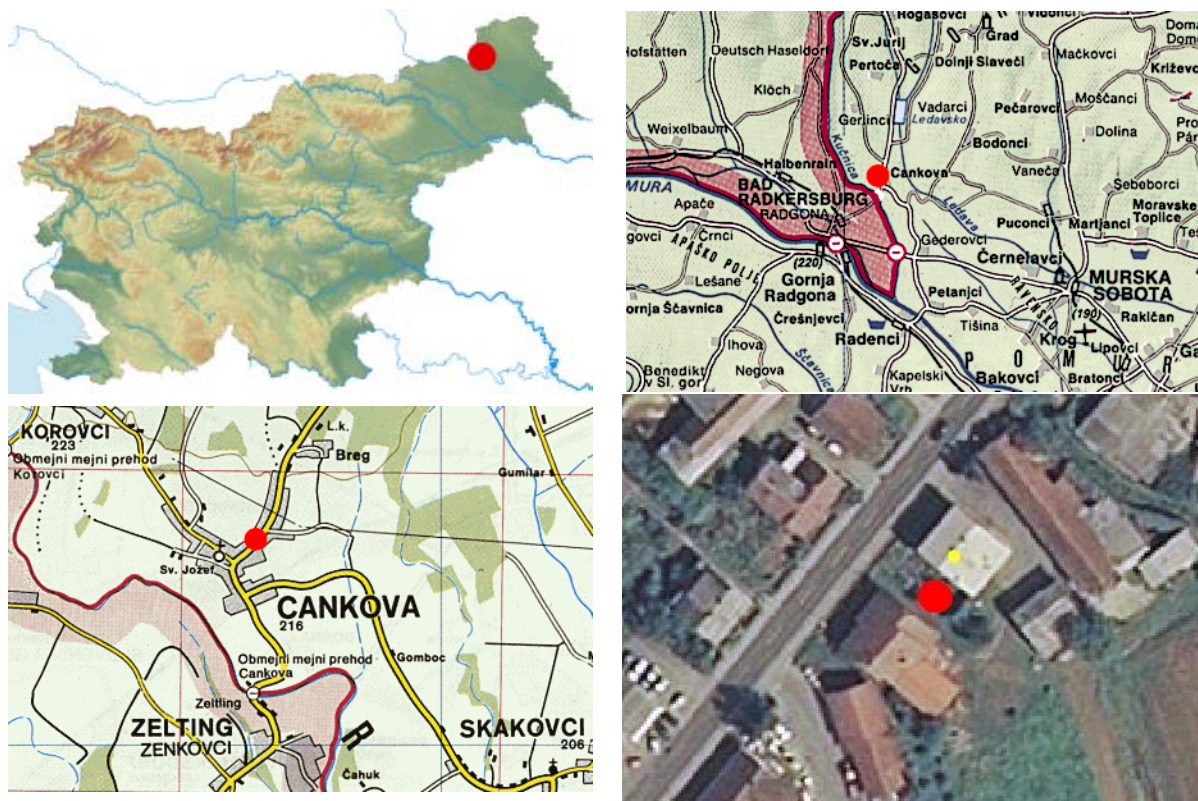

METEOROLOŠKA POSTAJA CANKOVA Meteorological station Cankova

Mateja Nadbath

Agencija RS za okolje ima v Prekmurju 12 meteoroloških postaj, od tega je v Murski Soboti postaja 1. reda (imenujemo jo tudi sinoptična ali glavna meteorološka postaja) z najširšim naborom meteoroloških opazovanj in meritev; dve postaji sta klimatološki (Lendava in Dolenci), dve sta samodejni (Sotinski breg in Terme Lendava) in sedem je padavinskih. Ena od padavinskih je na Cankovi, ostale so še: Martinje, Mačkovci, Kančevci, Vučja Gomila, Kobilje in Srednja Bistrica.

Slika 1. Geografska lega postaje (1., 4. slika: Atlas okolja, ARSO, ortofoto je iz leta 2006; 2., 3. slika: Interaktivni atlas Slovenije, 1998)

Figure 1. Geographical position of meteorological station (From: Atlas okolja, ARSO, orthophoto is from 2006, and Interaktivni atlas Slovenije, 1998)

Meteorološka postaja na Cankovi je od julija 1953 na istem mestu, opazovalni prostor je na nadmorski višini 212 m, ob gredici. V okolici sta hiši, ena na severovzhodni, druga pa na jugozahodni strani, od instrumenta oddaljeni 6 m. Na severozahodni strani je greda na vzhodni pa trta.

Na Cankovi vsak dan ob 7. uri (ob 8. uri v poletnem času) merimo višino padavin in višino snežne odeje ter novozapadlega snega. Preko celega dne pa opazujemo pomembnejše atmosferske pojave: meglo, slano, roso, itn. in čas začetka in konca vseh vrst padavin ter važnejših atmosferskih pojavov.

Z meteorološkimi meritvami in opazovanji smo na Cankovi začeli oktobra 1925, po štirih letih so se končala; ponovno smo z njimi začeli junija 1949, vendar so se končala s koncem istega leta. Od julija

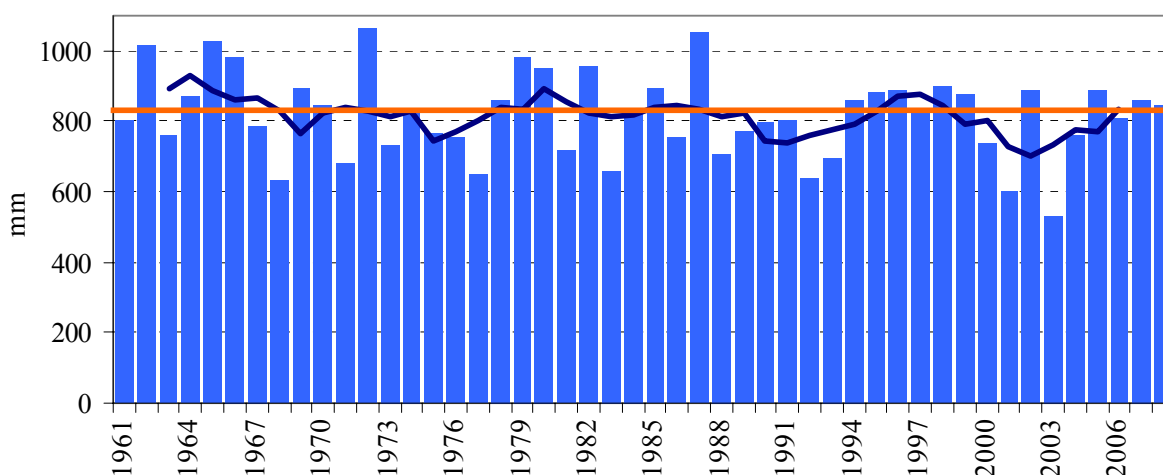
1951 do konca marca 1953 je na Cankovi spet delovala meteorološka padavinska postaja. Z julijem 1953 pa so se začela neprekinjena opazovanja in meritve, ki trajajo še danes.

Slika 2. Meteorološka postaja Cankova, slikana proti severu leta 1978 (leva) in junija 2006 (foto: arhiv ARSO)
 Figure 2. Meteorological station Cankova, photo was taken to the north in 1978 (left) and in June 2006 (photo: archive ARSO)

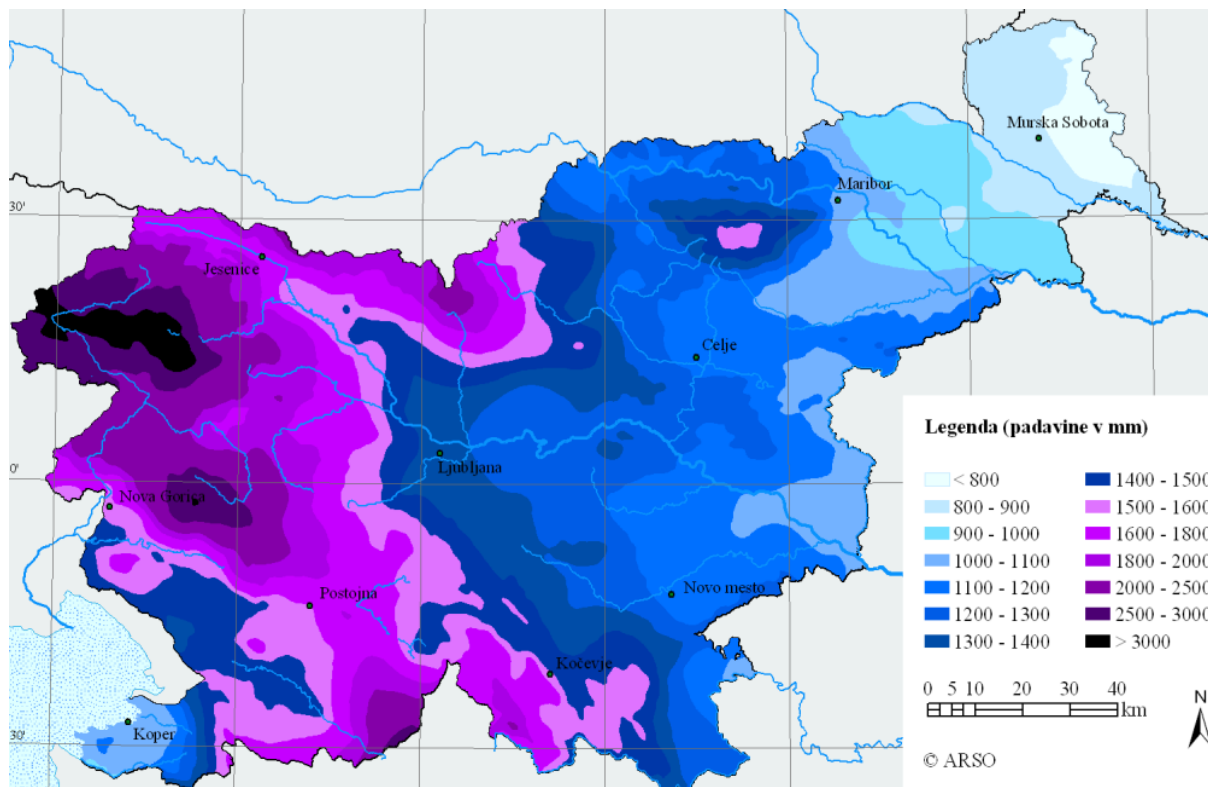
Z meteorološkimi opazovanji in meritvami na Cankovi je oktobra 1925 začel Edi Reiter, s koncem oktobra 1929 je z njimi tudi končal. Drugo polovico leta 1949 je bil prostovoljni meteorološki opazovalec Verner Pic, v obdobju julij 1951–marec 1953 pa Karel Molnar. Julija 1953 je meteorološke meritve in opazovanja prevzel Jožef Prasl, prostovoljni meteorološki opazovalec je bil vse do leta 2001, od tedaj njegovo delo nadaljujeta Albina in Anton Prasl.

V Sloveniji ni veliko meteoroloških postaj, ki bi se lahko ponašale s tako dolgim nizom opazovanj in meritev na istem mestu. Takšne postaje so posebej dragocene z vidika spremljanja podnebja; v danem primeru lahko nihanje posamezne meteorološke spremenljivke v veliki meri pripišemo podnebni spremenljivosti. Tako kot v vseh dosedanjih tovrstnih člankih o meteoroloških postajah so uporabljeni in prikazani izmerjeni meteorološki podatki, le-ti niso homogenizirani ali korigirani.

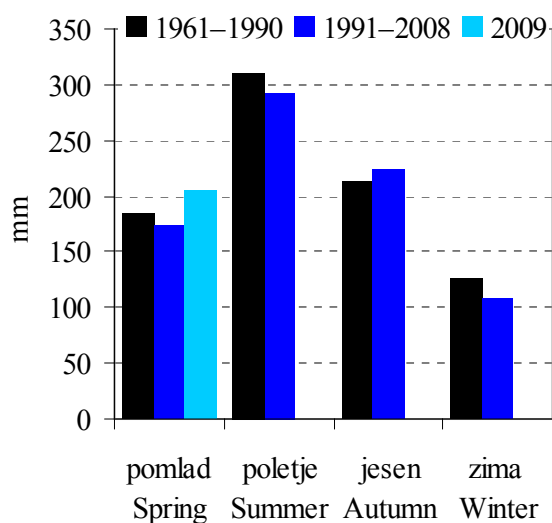

Slika 3. Letna višina padavin (stolpci) in petletno drseče povprečje (krivulja) v obdobju 1961–2008 ter referenčno povprečje (1961–1990, oranžna črta) na Cankovi
 Figure 3. Annual precipitation (columns) and five-year moving average (curve) in 1961–2008 and mean reference value (1961–1990, orange line) in Cankova

Na Cankovi pade v letnem referenčnem povprečju (1961–1990) 883 mm padavin; v zadnjih 18 letih (1991–2008) je letno povprečje 794 mm. Prekmurje je območje, kjer pade na leto povprečno najmanj padavin v Sloveniji (slika 4).

Slika 4. Povprečna letna višina padavin v referenčnem obdobju 1961–1990 v Sloveniji
 Figure 4. Mean annual precipitation in reference period 1961–1990 in Slovenia

Slika 5. Povprečna višina padavin po letnih časih¹ po obdobjih ter spomladi 2009 na Cankovi
 Figure 5. Mean seasonal¹ precipitation per periods and in Spring 2009 in Cankova

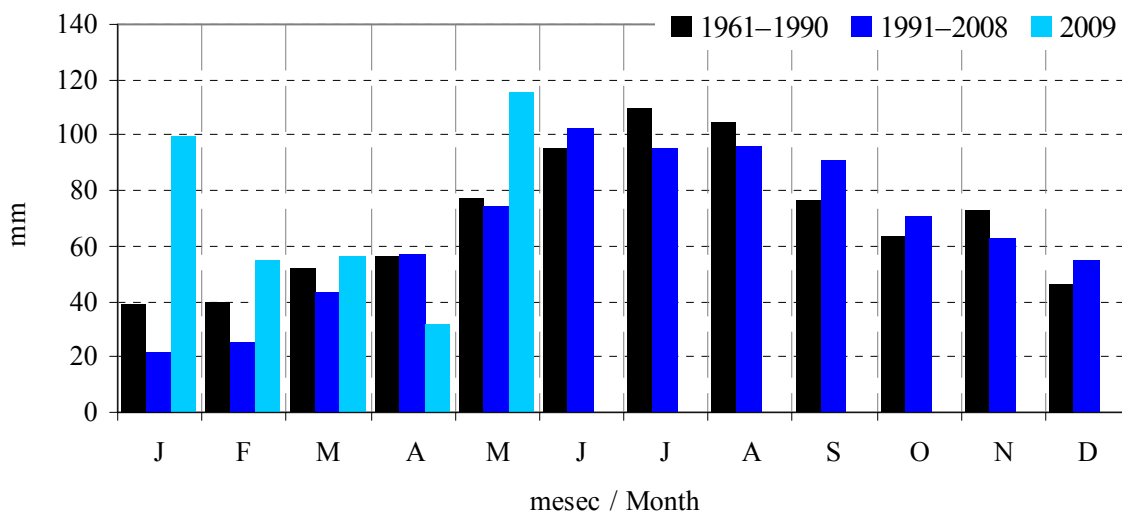
Od letnih časov je na Cankovi najbolj namočeno poletje, referenčno povprečje za poletje je 310 mm (slika 5, črni stolpci), najmanj pa zima z referenčnim povprečjem 125 mm. Spomladi pade manj padavin od jeseni. Podobno razmerje med letnimi časi je tudi v obdobjem povprečju 1991–2008, zaznati pa je zmanjšanje padavin spomladi, poleti in pozimi ter na drugi strani porast padavin jeseni (slika 5, temno modri stolpci).

Spomladi 2009 je na Cankovi padlo 204 mm padavin, kar je 111 % referenčnega povprečja. Marca in maja 2009 je padlo več kot je referenčno povprečje za posamezen mesec, aprila pa le 57 % povprečja za april. V obdobju 1961–2009 je bila najbolj namočena pomlad 1965 s 313 mm, najbolj sušna pa pomlad 2003 z 79 mm padavin.

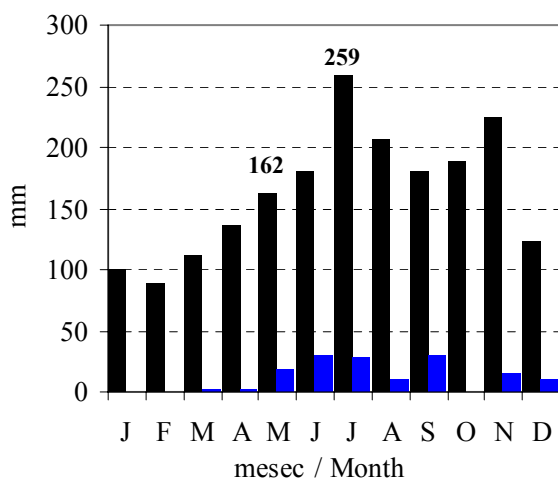
¹ Meteorološki letni časi: pomlad = marec, april, maj; poletje = junij, julij, avgust; jesen = september, oktober, november; zima = december, januar, februar

Meteorological seasons: Spring = March, April, May; Summer = June, July, August; Autumn = September, October, November; Winter = December, January, February

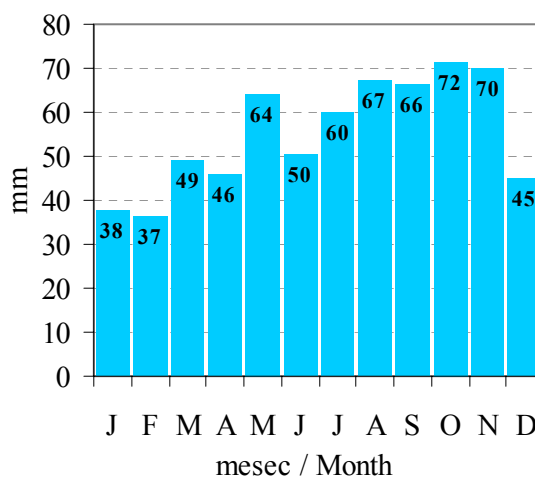
Od mesecev v letu sta v referenčnem (1961–1990) povprečju najbolj sušna januar in februar, prvi s povprečjem 39 mm, drugi pa z mm več. Julij je z referenčnim povprečjem 110 mm najbolj namočen mesec (slika 6, črni stolpci). V zadnjih 18 letih (1991–2008) je postal najbolj namočen mesec junij, s povprečjem 102 mm, najmanj padavin pa še vedno dobiva prva dva meseca leta, v povprečju le še 22 oz. 25 mm. Povprečna mesečna višina padavin zadnjih 18 let (1991–2008) je v primerjavi z referenčnim nižja v sedmih mesecih leta; junija, septembra in oktobra je nad, aprila pa je enaka referenčnemu povprečju (slika 6, temno modri stolpci).

Slika 6. Referenčno (1961–1990) in obdobjno (1991–2008) mesečno povprečje ter višina padavin v prvih petih mesecih leta 2009 na Cankovi
 Figure 6. Mean reference (1961–1990) and long-term (1991–2008) monthly precipitation and precipitation in January, February, March, April and May 2009 in Cankova

Slika 7. Najvišja (črni stolpci) in najnižja mesečna višina padavin v obdobju 1961–maj 2009
 Figure 7. Maximum (black columns) and minimum monthly precipitation in 1961–May 2009

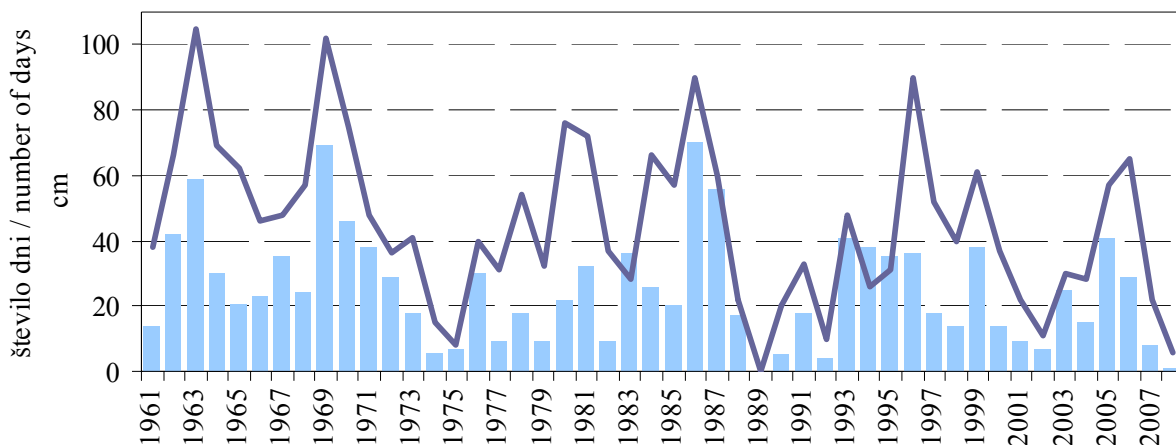
Slika 8. Najvišja dnevna² višina padavin po mesecih v obdobju 1961–maj 2009
 Figure 8. Maximum daily² precipitation in 1961–May 2009

² Dnevna višina padavin je vsota padavin od 7. ure prejšnjega dne do 7. ure dneva meritve; pripišemo jo dnevu meritve.

Daily precipitation is measured at 7 o'clock AM and it is 24 hours' sum of precipitation. It is assigned to the day of measurement.

Maja 2009 je na Cankovi padlo 116 mm padavin (slika 6, svetlo modri stolpci), to je 150 % referenčnega povprečja. V obdobju 1961–maj 2009 je bil najbolj namočen maj 1999, izmerili smo 162 mm padavin. V istem obdobju je bil najbolj sušen maj 2001, padlo je 17 mm (slika 7).

V referenčnem povprečju imajo na Cankovi 50 dni na leto snežno odejo. Prvi mesec s snežno odejo je november, od leta 1961 je petkrat snežilo že oktobra. April je zadnji mesec s snežno odejo.

Slika 9. Letno število dni s snežno odejo³ (črta) in najvišja snežna odeja (stolpci) v obdobju 1961–2008
Figure 9. Annual snow cover duration³ (line) and maximum snow cover depth (columns) in 1961–2008

Preglednica 1. Najvišje in najnižje letne, mesečne in dnevne vrednosti izbranih meteoroloških spremenljivk na Cankovi v obdobju 1961–2008

Table 1. Extreme values of measured yearly, monthly and daily values of chosen meteorological parameters in Cankova in period 1961–2008

	največ maximum	leto / datum year / date	najmanj minimum	leto / datum year / date
letna višina padavin (mm) annual precipitation (mm)	1064	1972	531	2003
mesečna višina padavin (mm) monthly precipitation (mm)	259	jul. 1972	0	feb. 1993 in 1998, okt. 1965
dnevna višina padavin (mm) daily precipitation (mm)	72	9. okt. 1980	0	—
najvišja višina snežne odeje (cm) maximum snow cover depth (cm)	70	11. feb. 1986	0	7. jan. 1989
najvišja višina novozapadlega snega (cm) maximum depth of fresh snow (cm)	50	10. feb. 1986	0	—
letno število dni s snežno odejo annual number of days with snow cover	105	1963	0	1989

SUMMARY

In Cankova is a precipitation meteorological station. Cankova is located in northeastern Slovenia; at elevation of 212 m. Meteorological station has been established in October 1925. Precipitation, snow cover and fresh snow are measured and meteorological phenomena are observed. Meteorological observers on station Cankova are Albina and Anton Prasl.

³ dan s snežno odejo je, kadar snežna odeja pokriva več kot 50 % površine v okolici opazovalnega prostora
day with a snow cover is when 50 % of surface in the surrounding of observing site is covered with snow